

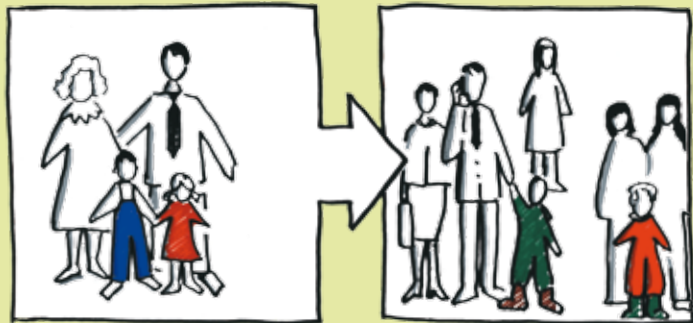
Tekst: Persille Schwartz / Illustrationer: Helene Brochmann

En ny barndom

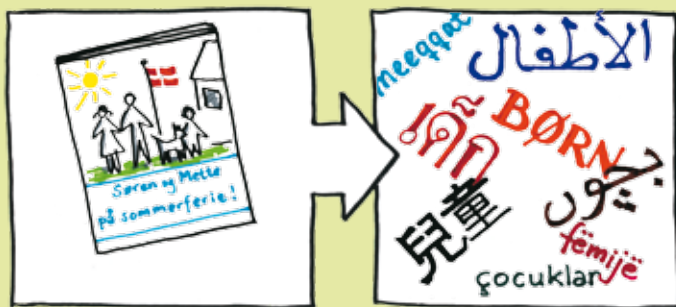
Da oldeforældrene blev født, var tandbørsten ikke opfundet. Tandbørsten revolutionerede vores hygiejne. Da bedsteforældrene blev født, var bilen og tv'et kun for de få. Bilen og tv'et revolutionerede vores bevægelsesradius og viden om verden. I dag har mobilen og internettet revolutioneret vores måder at kommunikere, organisere og mødes på. Men hvordan er børnene et produkt af deres tid? Hvilke nye rammer påvirker dem? Det har Skolverket undersøgt gennem en kortlægning af børns betingelser for læring.

Familiesituationerne har ændret sig

Kernefamilien er blevet suppleret med nye familieformer. Familier spænder i dag over nationale grænser, og nye familiekonstellationer som fx bofællesskaber, partnerskaber, homoseksuelle familier, støttefamilier, kædefamilier, netværksfamilier og eneforsørgere er kommet til.

H Hvilken familieforståelse har I som udgangspunkt, og hvilken betydning har det for børnene, pædagogikken og forældresamarbejdet?

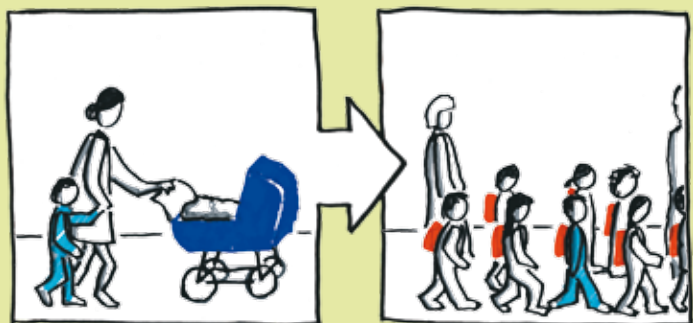
Samfundet er blevet multikulturelt

Befolknings sammensætningen har ændret sig og dagtilbuddet kan meget vel blive barnets første betydningsfulde møde med mange forskellige kulturer. Dagtilbuddet får dermed en væsentlig opgave i at klæde børn på til at begå sig i det kulturelle møde.

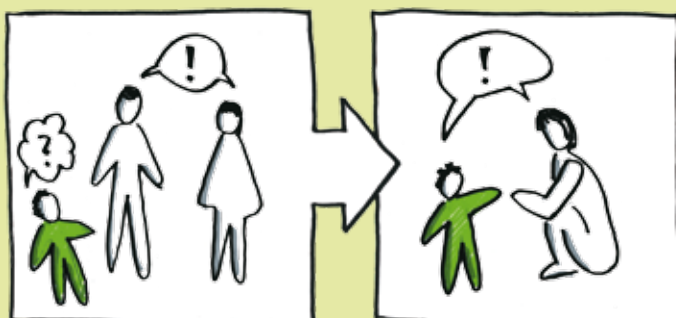
H Hvordan lader jeres dagtilbud forskellige kulturer komme til udtryk?

Barndommen er i højere grad blevet institutionaliseret

Institutioner har fra de tidlige år i et barns liv overtaget en større del af ansvaret for børns omsorg, opvækst og læring. Det stiller krav til børn om at de kan fungere på institutionslivets betingelser og leve op til normerne for ønskværdig adfærd som fx at overholde regler, kontrollere følelser, være empatisk osv.

H Hvilken adfærd har børnene i jeres dagtilbud i forhold til "det ønskværdige institutionsbarn"?

Børn har fået en stemme

Børn ses i dag som eksperter i deres eget liv. Med FN's børnekonvention som Danmark underskrev i 1991, har børn blandt andet fået ret til at få indflydelse på forhold der har betydning for deres liv, og at blive mødt med respekt for deres holdninger og væsen på lige fod med andre borgere.

H Hvornår og hvordan inddrager I børns meninger når der skal tages beslutninger der vedrører deres liv?

Uklare grænser mellem hjem og institution

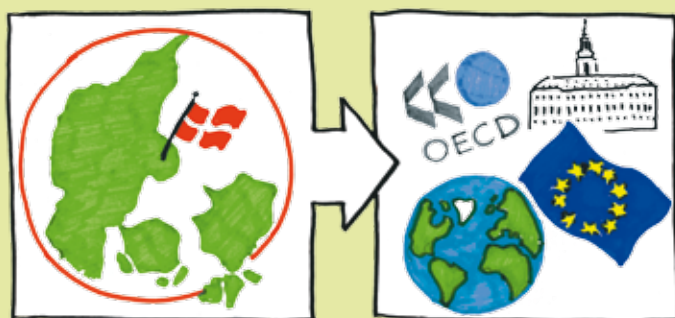
Forældre inddrages i højere grad i dagtilbudslivet – fx har de ret til indflydelse gennem bestyrelsesarbejde, og de deltager i planlagte trivsels- og udviklingssamtaler om børnene. Bevægelsen går også den modsatte vej idet dagtilbud i højere grad griber ind i familiefæren, fx når institutionen benytter sin unikke chance for at reagere på familier og børn der mistrives.

H Hvilke muligheder og begrænsninger synes I der ligger i at grænserne mellem dagtilbud og hjem er blødt op?

Uddannelse er koblet til internationale aftaler og strategier

Politikker på dagtilbudsområdet er gået fra at være nationale til i højere grad at være koblet op på internationale aftaler om udvikling af dagtilbud. Fx sammenligner OECD kvalitet på tværs af landene. Den skandinaviske dagtilbudsmodel med fokus på læring og omsorg er et bæredygtigt forbillede men bliver også udfordret da der nu er fokus på hvor godt dagtilbuddene og børnene præsterer sammenlignet med andre.

H Hvad betyder denne udvikling for børnene i jeres dagtilbud?

Barndommen er blevet mangekontekstuel

Børns liv udspiller sig i dag i mange forskellige kontekster – hjemme, i daginstitution, til fritidsaktiviteter osv. De fysiske omgivelser, de sociale samspil og betydningen af alder, køn, klasse, etnicitet og religion er forskellige i disse kontekster, men de danner alle baggrund for barnets erfaring, læring og udvikling.

H Hvordan viser det sig i jeres hverdag i dagtilbuddet at barnet trækker på sine erfaringer fra alle disse kontekster?

Forbrugermentalitet

Forbrugermentaliteten slår igennem på flere måder. På individplan i dagtilbuddet markerer varer som legetøj, tøj, computerspil m.m. i dag en identitet der har betydning for barnets position blandt andre børn. På det institutionelle plan er forældre gennem det frie institutionsvalg kunder på et lærings- og udviklingsmarked hvor dagtilbuddet skal skille sig ud på en positiv måde for at blive valgt til.

H Hvilken betydning har forbrugermentaliteten for jeres dagtilbud, og hvordan forholder I jer til det?

HER KAN DU LÆSE MERE

S Skolverket (2010): Perspektiv på barndom och barns lärande: En kunskapsöversikt om lärande i förskolan och grundskolans tidiga år. Stockholm: Skolverket.